

Lędziny, dnia 23.01.2004 r.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lędzinach
za 2003 rok**

1. Sytuacja organizacyjna Biblioteki.

1.1. Biblioteka W 2003r dokonała zmian w zakresie dotyczącym organizacji Biblioteki tj. w statucie, regulaminie organizacyjnym, regulaminie pracy oraz w regulaminie wynagradzania.

2. Sieć biblioteczna i baza materialna.

2.1. W roku bieżącym nie odnotowano zmian w sieci bibliotecznej, żadna placówka nie uległa likwidacji nie powstały też nowe.

2.2. W 2003 roku w Bibliotece rozpoczęto prace remontowe związane z eliminacją wilgoci w pomieszczeniach bibliotecznych oraz modernizacją pomieszczeń drugiej części budynku Biblioteki Centralnej. Na dzień 30-11-2003 roku na zadanie powyższe przeznaczono kwotę **60 671,12 zł** z czego:

- projekt modernizacji Biblioteki Centralnej	15 860,00 zł
- zagospodarowanie terenu	12 186,27 zł
- umowy zlecenia	16 519,55 zł
- zakup materiałów oraz artykułów budowlanych	16 105,30 zł

3. Komputeryzacja Biblioteki

3.1. W b.r. w związku z ustawą o ubezpieczeniach społecznych obligującą firmy zatrudniające powyżej 5 osób do przesyłania danych do ZUS drogą elektroniczną - dla potrzeb Biblioteki Centralnej zakupiono zestaw komputerowy o wartości 3.066,58 zł.

3.2 Wykorzystanie komputera w bibliotece.

Biblioteka nie posiada jeszcze skomputeryzowanych procesów bibliotecznych. Komputery służą pracownikom do gromadzenia materiałów związanych z wystawkami tematycznymi, lekcjami bibliotecznymi oraz do prac administracyjnych, czytelnikom zaś - głównie studentom do pisania prac. Biblioteka posiada i udostępnia encyklopedię multimedialną PWN oraz wydawnictwa multimedialne dotyczące tematyki unijnej.

3.3. Wykorzystanie Internetu w bibliotece:

Dzięki ponownemu uruchomieniu salki komputerowej Biblioteka poszerzyła zakres świadczonych usług, a także zwiększyła możliwości uzyskiwania dochodów własnych (Internet) oraz pozyskała dzięki temu nowych użytkowników.

Od kwietnia 2001r. systematycznie wzrasta zainteresowanie użytkowników Biblioteki salką komputerową. Większość z nich to studenci, oni najczęściej korzystają z zasobów sieci internetowej, pracują na komputerach piszą prace, wykonują projekty. Wśród korzystających z salki znajdują się także uczniowie szkół średnich i podstawowych nawet drugo – i trzecioklasiści (!), a także mieszkańcy miasta.

Internet jest wykorzystywany do wyszukiwania informacji zarówno pracownikom jak i czytelnikom, obsługi poczty elektronicznej, korzystania z ofert księgarskich, umieszczania informacji na stronie www. Urzędu Miasta..

Biblioteka posiada własną stronę internetową w ramach serwisu informacyjnego Miasta Łęczyny, działa również poczta elektroniczna.

Strona: www.ledziny.pl/biblioteki.htm e – mail: bibliotekal@tlen.pl

4. Zbiory biblioteczne

4.1. Biblioteka dokonywała zakupów książkowych głównie w hurtowniach katowickich, współpraca z nimi układała się b. dobrze zwłaszcza z hurtownią „MATRAS”- bezpłatny transport, możliwość sprzedaży komisowej w przypadku organizowanych przez Bibliotekę kiermaszy książkowych.

Nie zawsze jednak można tam było zdobyć pozycje najbardziej poszukiwane przez użytkowników, a jednocześnie z punktu widzenia Biblioteki atrakcyjne cenowo, dlatego też nawiązano kontakt z warszawskim wydawnictwem prawniczym LexisNexis (koszt przesyłki pokrywa wydawnictwo) gdzie w specjalnej ofercie dla bibliotek ceny były niższe niż w hurtowniach (do10zł na egz.!)

Ze względu na niskie ceny i atrakcyjne pozycje (opracowania z lit. pięknej, przewodniki geograficzne, biografie, powieści science-fiction, romanse) dokonywano również zakupów w „Taniej Książce” w Katowicach, na ul. Warszawskiej.

Udało się także nawiązać korzystną współpracę z Wydawnictwem Literackim. Tutaj również specjalna oferta dla bibliotek jest atrakcyjniejsza od cen proponowanych przez katowickie hurtownie książkowe. Do każdej dostawy (bezpłatny transport) dodawane są tzw. “gratisy” - ostatnio Biblioteka otrzymała 4 bardzo poszukiwane przez czytelników pozycje książkowe rekomendowane m.in. przez “*Książki z górnej półki*” o wartości 127,00 zł wg cen z katalogu WL. Biblioteka zwróciła się z prośbą o przyznanie darowizny w postaci książek i uzyskała potwierdzenie wydawnictwa dotyczące przekazania w tej formie ok. 100 vol. książek na początku przyszłego roku.

W wyniku negocjacji z Polskim Bractwem Kawalerów Gutenberga MBP w Łęczynach uzyskala nieodpłatną dotację w postaci 50 vol. książek – arcydzieł literatury polskiej i światowej- majstersztyku pod względem treściowym jak i edytorskim.

Ponadto Biblioteka stale korzysta z ofert Biura Handlowego „Albatros-Libro” z Bielska – Białej, a także z tzw. „objazdowych ofert” firm zajmujących się handlem książką – możliwość negocjacji korzystnych rabatów 5% – do 20%.

Pozycje z księgozbioru fachowego są zamawiane w Wydawnictwie SBP w Warszawie.

Potrzeby czytelnicze są realizowane w miarę możliwości finansowych Biblioteki.

Stale uzupełniany księgozbiór podręczny oraz zbiory Wypożyczalni zwłaszcza z dziedziny prawa, ekonomii, organizacji i zarządzania zaspokajają na dzień dzisiejszy w wymiarze podstawowym potrzeby młodzieży szkolnej i studiującej oraz osób podnoszących swoje kwalifikacje.

Bibliotekarze nie będąc specjalistami w danej dziedzinie nie są do końca pewni swoich kompetencji przy dokonywaniu zakupów. Dlatego pomocą przy wyborze literatury są ankiety przeprowadzane wśród czytelników, ich pisemne dezyderaty oraz recenzje publikowane w prasie fachowej, a także informacje czerpane ze śr. masowego przekazu.

4.2. W roku bieżącym Biblioteka prenumeruje 33 tytuły czasopism, z czego 24 tytuły na kwotę 3 702,49 zł otrzymywane są drogą prenumeraty natomiast 8 tytułów nieodpłatnie – “Unia Europejska”, “Biuletyn dla MŚP”, “Prawo Europejskie”, “Biuletyn Bankowy”, “Prawo– Ubezpieczenia – Reasekuracja”, “Nowe Łęczyny Teraz”, “Biuletyn Informacyjny Łęczyny” oraz “Gazeta Powiatowa”.

Wśród młodzieży największą poczytnością cieszyły się czasopisma popularnonaukowe "Cogito" i "Eko-ŚWIAT". Dzieci chętnie czytały po "Płomyczek" i "Popcorn". Kobiety najczęściej sięgały po "Przyjaciółkę" i „Oliwę”, mężczyźni po ”Gazetę Wyborczą” oraz tygodnik polityczny "Wprost".

Prenumerowana prasa nie zaspokaja w pełni potrzeb czytelników.

Młodzież często pyta o czasopisma popularnonaukowe typu "Świat nauki", "Młody Technik", "Świat Wiedzy", "Computerworld".

Szczególony niedosyt periodyków daje się zauważyć w dziedzinie informatyki, prawa, ekonomii, który w niewielkim jest zaspokajany przez tytuły otrzymywane nieodpłatnie.

Wskazana byłaby prenumerata Dz. Ustaw i M. Polskiego.

Niestety ceny rocznej prenumeraty prasy fachowej, naukowej i popularnonaukowej są nadal zbyt kosztowne w stosunku do możliwości finansowych Biblioteki.

**4.3. Stan księgozbioru na dzień 30.12.2003 r. wynosił 31 344 vol. o wartości 147.859,98zł
z czego:**

w Bibliotece Centralnej	15 896 vol.	na kwotę 78.354,08 zł
w Filii	15 448vol.	na kwotę 69.505,90 zł

Struktura księgozbioru przedstawia się następująco:

Literatura piękna dla dzieci	6 732 vol.
Literatura piękna dla dorosłych	14 458 vol.
Literatura naukowa i popularnonaukowa	10 154 vol. t

W ramach przeprowadzonej selekcji księgozbioru wycofano 500 vol. na kwotę 141,97 zł.

W ubiegłym roku wpłynęło ogółem 841 vol. o wartości 17.117,15 zł

w tym:

ze śr. samorządowych	687 vol.	na kwotę 12.662,95 zł
drogą darów	148 vol.	na kwotę 4.454,20 zł

Struktura wpływów przedstawia się następująco:

Literatura piękna dla dzieci	70 vol. tj.	8,3 %
Literatura piękna dla dorosłych	427 vol. tj.	50,7 %
Literatura naukowa i popularnonaukowa	344 vol. tj.	41,0 %

5. Czytelnictwo. Działalność informacyjna. Biblioteka w środowisku.

Godziny otwarcia dla Czytelników

Centrala

Pn 9.00 - 16.00
Wt 11.00 - 17.00
Śr 13.00 - 19.00
Pt 13.00 - 19.00

Filia

Pn 13.00 - 19.00
Wt 11.00 - 18.00
Śr 11.00 - 18.00
Pt 11.00 - 18.00

5.1. Na dzień 30.12.2003r. Miejska Biblioteka Publiczna zarejestrowała ogółem 3 279 czytelników (rok 2002 – 3 190 czytelników)

1. Czytelnicy wg podziału wiekowego:

1) do lat 15	1000 os.	tj. 30,5 %
2) od 16-19 lat	581 os.	tj. 17,7 %
3) od 20 – 24	529 os.	tj. 16,1 %
4) od 25 – 44	838 os.	tj. 25,5 %
5) od 45 – 60	259 os.	tj. 8,0 %
6) powyżej 60 lat	72 os.	tj. 2,2 %

2. Czytelnicy wg zajęcia:

1) Uczniowie	1672 os	tj. 51,4 %
2) Studenci	359 os.	tj. 11,0 %
3) Pracownicy umysłowi	380 os.	tj. 11,4 %
4) Robotnicy	382 os.	tj. 11,5 %
5) Rolnicy	3 os.	tj. 0,1 %
6) Inni zatrudnieni	26 os.	tj. 0,8 %
7) Pozostali	457 os.	tj. 13,8 %

Największą liczbę czytelników stanowią dzieci i młodzież do lat 19-tu-1672 osób tj. 51,4 %. Wzrosła ilość osób studiujących - z 300 osób w 2002r. do 359 a także czytelników w wieku 25-44 lat z 476 w 2002r do 838 osób. Odnotowano również wzrost czytelników w przedziale wiekowym 45 – 60 lat z 231osób w 2002 do 259 w 2003r. a także w kategorii wiekowej powyżej 60 lat z 59 osób w 2002r. do 72 w 2003r.

Najliczniejszą grupę czytelników stanowią uczniowie - 1672 osób tj. 51,4%, dalej niezatrudnieni – 457 os. tj. 13,8% (2002r. - 405os.) następnie robotnicy, pracownicy umysłowi, studenci, inni zatrudnieni oraz rolnicy.

5.2. Ilość udostępnionych zbiorów na dzień 30.12. 2003r. wynosi ogółem (na zewnątrz i na miejscu) 103.240:

z czego :

1. Na zewnątrz dokonano 92.823 wypożyczeń   2. Na miejscu w Czytelniach dokonano 10. 417 wypożyczeń

Książki:	91. 334 vol.	Książki:	8. 192 vol.
Czasopisma:	1. 489 egz.	Czasopisma:	2. 225 egz.

5.3. W ramach propagandy czytelnictwa oraz działalności informacyjno – edukacyjnej w środowisku, Biblioteka podejmowała szereg działań na rzecz użytkownika związanych z pobudzaniem i zaspokajaniem jego potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i kulturalnych.

Dzięki nawiązaniu kontaktów z Bractwem Kawalerów Gutenberga Biblioteka otrzymała dotację w postaci 50 vol. książek arcydzieł lit. pięknej polskiej i światowej.

W formie daru Biblioteka otrzymała również folię do oprawy książek z Zakładów Tworzyw Sztucznych ERG – Bieruń.

Kolejnymi instytucjami, z którymi nawiązano współpracę są: Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis (korzystne rabaty, bezpłatna dostawa) oraz Wydawnictwo Literackie (promocja dla Bibliotek, b. cenne, poszukiwane pozycje dołączane w formie gratisowej).

W związku z istniejącym w MBP od 4 lat Punktem Informacji Europejskiej dzięki współpracy z instytucjami pozarządowymi zajmującymi się propagowaniem wiedzy o Unii Europejskiej (m.in.

z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, Euro – Info Centre w Warszawie, Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej, z Centrum Euro – Info w Katowicach, gliwickim wydawnictwem „Wokół Nas” oraz Domem Współpracy Polsko – Niemieckiej) propozycje Punktu są na bieżąco aktualizowane i uzupełniane.

Oprócz książek, broszur i ulotek n/t Unii Europejskiej Biblioteka posiada również wydawnictwa multimedialne dotyczące historii i sytuacji obecnej w strukturach unijnych i państwach członkowskich. Ponadto Czytelnia posiada 6 tytułów czasopism i 3 serie wydawnicze tematycznie związane z działalnością Polski w procesie integracji z Unią: „Biuletyn Euro – Info”, „Unia Europejska. Przegląd Prawno - Gospodarczy”, „Prawo Europejskie”, „Biuletyn Bankowy”, „Prawo. Ubezpieczenia. Reasekuracja”. Serie wydawnicze - „Monitor Integracji Europejskiej”, „Prawo Unii Europejskiej na co dzień”, oraz „Biblioteka Europejska”.

Wszystkie te materiały Biblioteka otrzymuje bezpłatnie. Czasopismo „Integracja Europejska” otrzymywane jest drogą prenumeraty.

W ub. roku Biblioteka otrzymywała nieodpłatnie również 3 tytuły prasy lokalnej: „Gazetę Powiatową”, „Nowe Łęczyny Teraz” oraz „Biuletyn Informacyjny Łęczyny”.

W 2003r. MBP przeprowadziła 13 lekcji bibliotecznych, w których uczestniczyło **295 dzieci**.

W okresie od m – ca stycznia do m – ca maja przy współpracy SP nr1 i nr3 oraz Gimnazjum nr 2 Biblioteka przeprowadziła 9 lekcji w formie pogadank n/t integracji Polski z UE (w tym 7 odbyło się w SP nr 1 i SP nr 3), a 4 poświęcone Bibliotece, jej zbiorom oraz zasadom korzystania z nich.

Kolejną formą zachęty do spędzania czasu w MBP oraz korzystania z jej zbiorów były „Zimowe ferie w Bibliotece” zorganizowane w dniach 27.01.- 07.02.2003r.

W trakcie trwania akcji na wszystkich chętnych czekały krzyżówki, rebusy, zagadki literackie związane z kanonem najlepszych, a często najbardziej ulubionych książek lit. dziecięcej i młodzieżowej. Za każdą poprawnie rozwiązaną łamigłówkę dzieci częstowano słodyczami (**44 dzieci**). Kolejną propozycją Biblioteki było bezpłatne udostępnienie wszystkim chętnym Internetu – 1 godz. dziennie (**15 dzieci**).

W ramach zajęć z komputerem dzieci miały możliwość spędzenia czasu przy specjalnie wgranych na ten okres grach komputerowych (**12 dzieci**).

30.01.2003r. MBP przy współpracy z Klubem Plastyka „Kontrast” zorganizowała konkurs plastyczny pt „Mój ulubiony bohater książkowy”, w którym wzięło udział **20 dzieci**.

06.02.2003r. odbyło się rozstrzygnięcie konkursu – przyznano 9 wyróżnień, a wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody książkowe oraz pamiątkowe dyplomy.

Ogółem w zimowych feriach wzięło udział **91 dzieci**.

13.02.2003r Biblioteka zorganizowała spotkanie walentynkowe z najlepszymi czytelnikami SP nr1. Podczas trwania tej imprezy miała miejsce „randka w ciemno” oraz konkurs polegający na jak najszybszym skojarzeniu w pary poszczególnych bohaterów książkowych. W spotkaniu wzięło udział **22 uczniów**.

W kwietniu na terenie MBP zorganizowano 2 kiermasze - kiermasz książkowy w czasie 10.04.03-30.04.03, a w dniach 15.04-18.04.03 we współpracy z Centrum Terapii Zajęciowej w Łęczynach-kiermasz prac wykonanych przez podopiecznych Centrum.

29.05.2003 r w MBP Łęczyny odbyło się rozstrzygnięcie konkursu literackiego pt. „Książka jest dla mnie...” ogłoszonego wspólnie z Biblioteką SP nr 3, w październiku ubiegłego roku.

Spośród **50 prac**, które napłynęły na konkurs (różnorodność formy : opowiadania, wiersze, dowcipne, bogato ilustrowane, w formie naklejanek, kształt książki) jury wyłoniło 9 autorów najlepszych prac, którzy otrzymali nagrody książkowe oraz pamiątkowe dyplomy. Laureatów podjęto wypiekami ufundowanymi przez piekarnię pana Andrzeja Wanota.

Podczas wakacji letnich w m-cu sierpniu Biblioteka wraz z Klubem Plastyka "Kontrast" przeprowadziła konkurs plastyczny pt. "Wakacje moich marzeń", w którym uczestniczyło **24 dzieci**. W/w konkurs odbył się w dniu 02.08.2003r.

Jury konkursu przyznało nagrody książkowe oraz dyplomy w 2 kategoriach wiekowych: 6-8 lat i 9-12 lat oraz 2 wyróżnienia dla najmłodszych uczestników (3-4 lat).

Kolejną wakacyjną propozycją MBP zorganizowaną 02.08.2003r. wspólnie ze Świątlicą Socjoterapeutyczną i Klubem Plastyka "Kontrast" była wycieczka "Szlakiem lędzińskich zabytków" osłodziła wypiekami piekarni „Wanot”. Trasa wycieczki wiodła od klasztoru sióstr Boromeuszek poprzez kościół św. Klemensa, tzw. Kapliczkę następnie wozem na pobliski cmentarz.

Kolejny etap wycieczki zaczął się od kościoła św. Anny skąd dalsza trasa wiodła do Owczarni, na Stawiska oraz na tzw. "Zomek". Ogółem w wyprawie szlakiem zabytków lędzińskich wzięło udział **30 osób** w wieku od 5 – 55 lat. W trakcie trwania wycieczki odbywał konkurs wiedzy n/t zwiedzanych miejsc, po których w roli przewodnika oprowadzał pan Mirosław Leszczyk.

Uczestnikom, którzy wykazali się największą wiedzą dotyczącą zwiedzanych obiektów i ciekawych miejsc wręczono nagrody ufundowane przez Klub Plastyka "Kontrast".

W listopadzie (27,28) w Centrali oraz w Filii odbył się "wieczór wróżb andrzejkowych", w którym wzięło udział **34 dzieci**.

Ogółem we wszystkich imprezach organizowanych przez Bibliotekę uczestniczyło **547 osób** (rok 2002 – 238, wzrost o 309 osób)

6. Pracownicy

6.1. Na dzień 31.11.2003r. W MBP Lędziny zatrudnionych było 7 pracowników (6,38 etatu), w tym 4 pracowników merytorycznych, pracownik gospodarczy, konserwator i główna księgowa. W ub. r roku dyrektor MBP brał udział w szkoleniu n/t „Przygotowania sieci specjalistów ds. Unii Europejskiej” zorganizowanym przez Śl. Związek Gmin i Powiatów, natomiast pozostali pracownicy uczestniczyli we wszystkich szkoleniach Biblioteki Śląskiej.

7. Potrzeby

7.1. Wzrastająca z roku na rok liczba czytelników potwierdza duże zapotrzebowanie na wiedzę. Zadaniem Biblioteki jest zapewnienie wszelkiego rodzaju informacji dla każdego użytkownika. W związku z potrzebą szybkiego dostarczania i wyszukiwania określonych informacji niezbędnych dla czytelnika konieczny wydaje się zakup komputera wraz z oprogramowaniem i ksera dla Filii. Zakup ksera pozwoli również w szerszej perspektywie na zwiększenie dochodów własnych, na zakup książek. Natomiast kupno komputera byłby początkiem do utworzenia sieci bibliotecznej - biblioteka nie posiadająca dostępu do baz danych, internetu nie zaspakaja w pełni potrzeb środowiska w zakresie szybkiego dostępu do informacji. W projekcie budżetu na 2004 rok uwzględniono kontynuację prac remontowych związanych z eliminacją wilgoci w obecnych pomieszczeniach Biblioteki – wykonanie wylewek oraz prace związane z modernizacją 2- giej części budynku Biblioteki Centralnej gdzie planowana jest m.in. Czytelnia, stanowiska komputerowe dla użytkowników z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.

8. Samorządowe biblioteki publiczne woj. śląskiego wg agregatowego indeksu aktywności woj. śląskiego za 2002 rok. Powiat bieruńsko – lędziński.

8.1. Po analizie wszystkich wskaźników ubiegłorocznego indeksu aktywności oraz po przesłaniu wszystkich danych mających wpływ na osiągnięty wynik (m.in. budżet, koszty utrzymania, zakup księgozbioru, ilość czytelników, ilość udostępnień) podobnie jak w latach ubiegłych MBP w Lędzinach uzyskała bardzo dobry wynik.

Liczba czytelników – **3190** oraz ilość udostępnień – **108 676** uplasowała Bibliotekę na 1 miejscu wśród bibliotek powiatu bieruńsko – łędzińskiego. Pod względem ilości czytelników MBP Łędziny zajęła 2 miejsce po MBP Bieruń (3 placówki, 1 punkt biblioteczny)- **3603** czytelników, ilość udostępnień – **80 212**, w pozostałych bibliotekach powiatu liczba czytelników wynosiła od **790** do **1379**, a ilość udostępnień od **11 577** do **22 918**.

Pod względem liczby udostępnień na 1 etat przeliczeniowy **21 735** oraz liczby mieszkańców **8899** łędzińska biblioteka jest najbardziej obciążona spośród bibliotek powiatu.

Natomiast pod względem ilości zakupionego księgozbioru Łędziny zajmują 4 miejsce na równi z Bojszowami, mimo to wskaźnik wypożyczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców – **611**- był wyższy niż analogiczny średni dla powiatu – **412** i woj. śląskiego - **598**.

Ubiegłoroczne wyniki indeksu aktywności samorządowych bibliotek publicznych woj. śląskiego po raz kolejny potwierdziły silną pozycję MBP Łędziny wśród bibliotek powiatu bieruńsko-łędzińskiego.